

Prof. Dr. OSMAN AYDINLI

Kişisel Bilgiler

E-posta: aydinli@ankara.edu.tr

Web: <https://avesis.ankara.edu.tr/aydinli>

Uluslararası Araştırmacı ID'leri

ORCID: 0000-0003-4716-0522

Yoksis Araştırmacı ID: 7880

Eğitim Bilgileri

Doktora, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Mezhepleri Tarihi (Dr), Türkiye 1992 - 1998

Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kelam (YI) (Tezli), Türkiye 1990 - 1992

Lisans, Bursa Uludağ Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İlahiyat Pr., Türkiye 1979 - 1983

Yaptığı Tezler

Doktora, Mu'tezile'nin beş esasının teşekkülünde Ebu'l-Hüzeyl'in yeri, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Mezhepleri Tarihi (Dr), 1998

Yüksek Lisans, İlk mu'xtezili fikirlerin teşekkülü, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kelam (YI) (Tezli), 1992

Akademik Unvanlar / Görevler

Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, 2012 - 2016

Prof. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, 2009 - 2011

Doç. Dr., Hitit Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, 2004 - 2009

Yrd. Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Çorum İlahiyat Fakültesi, 1999 - 2004

Akademik İdari Deneyim

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, 2010 - Devam Ediyor

Hitit Üniversitesi, 1999 - 2009

Verdiği Dersler

TÜRKİYE'DE DİNİ AKIMLAR, Lisans, 2018 - 2019

MU'TEZİLE'NİN TEŞEKKÜL SÜRECİ, Yüksek Lisans, 2018 - 2019

MU'TEZİLE HANEFİLİK İLİŞKİSİ, Doktora, 2018 - 2019

SOSYAL İLİMLER METODOLOJİSİ, Lisans, 2018 - 2019, 2016 - 2017, 2015 - 2016

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e İslam Mezhepleri Tarihi Yazıcılığı, Yüksek Lisans, 2016 - 2017

Mu'tezilî İmamet Teorileri, Yüksek Lisans, 2016 - 2017, 2015 - 2016

Mu'tezile Hanefilik İlişkisi, Doktora, 2016 - 2017, 2015 - 2016

Yaşayan İslam Mezhepleri, Lisans, 2016 - 2017, 2015 - 2016

Çağdaş İslam Akımları, Lisans, 2016 - 2017
İslam Mezhepleri Tarihi , Lisans, 2016 - 2017, 2015 - 2016
Türkiye'de Dini Akımlar, Lisans, 2016 - 2017, 2015 - 2016
Mu'tezile'nin Teşekkül Süreci, Yüksek Lisans, 2016 - 2017, 2015 - 2016
Mu'tezile ve Bilim, Doktora, 2016 - 2017
İslam Mezhepleri Tarihi-II, Lisans, 2016 - 2017, 2015 - 2016
İslam Bilimlerinde Yöntem, Lisans, 2016 - 2017, 2015 - 2016
Dini Akımlar, Lisans, 2015 - 2016
İslam Mezhepleri Tarihi (ula), Lisans, 2015 - 2016
Mutezile ve Bilim, Doktora, 2015 - 2016
Sosyal Değişme ve Din, Lisans, 2015 - 2016
Osmanlı'dan Cumhuriyet'e İslam Mezhepleri Tarihi Yazıcılığı, Doktora, 2015 - 2016
İslam Mezhepleri Tarihi-II (Ula), Lisans, 2015 - 2016

Yönetilen Tezler

AYDINLI O., İran İslam Devrimi Sonrası Güney Afrika Cumhuriyeti'nde Şiilik, Yüksek Lisans, F.YAŞA(Öğrenci), 2021
AYDINLI O., Ebu'l-Muîn en-Nesefî bağlamında mâturîdî gelenekte mu'tezile karşıtlığı, Yüksek Lisans, F.Rümeysa(Öğrenci), 2019
AYDINLI O., Ebu'l-muîn en-Nesefî bağlamında Mâturîdî gelenekte Mu'tezile karşıtlığı, Yüksek Lisans, F.RUMEYSA(Öğrenci), 2019
AYDINLI O., Alevi-Bektaşî menâkıbnamelerine göre Alevilik, Yüksek Lisans, M.ERDEM(Öğrenci), 2018
AYDINLI O., Mihne Sonrası Mutezile Düşüncesinin Yeniden İnşası -Hayyat Ekseninde-, Doktora, Y.İBRAHİMOĞLU(Öğrenci), 2017
AYDINLI O., Ömer Nasuhi Bilmen'e göre itikadi İslam mezhepleri ve dini akımlar, Yüksek Lisans, C.ÖZDEMİR(Öğrenci), 2013

Diğer Dergilerde Yayınlanan Makaleler

- I. **PROF. DR. HASAN ONAT\2019IN DİN ÖĞRETİMİ PROGRAM ÇALIŞMALARINA VE DERS KİTAPLARININ YAZIMINA KATKILARI**
AYDINLI O.
e-Makalat Mezhep Araştırmaları Dergisi, cilt.14, sa.1, ss.410-444, 2021 (Hakemli Dergi)
- II. **Din-Mezhep İlişkisi veya İlişkisizliği Sorunu**
AYDINLI O.
İslami Araştırmalar, cilt.29, sa.2, ss.193-208, 2018 (Hakemli Dergi)
- III. **Mu'tezile Ekolünün Tarihsel Serüveni-The Historical Venture of the The Mu'tazila School**
AYDINLI O.
İslami İlimler Dergisi, cilt.12, sa.2, ss.9-41, 2017 (Hakemli Dergi)
- IV. **Mu tezile Akılcılığı ve Modernist Düşüncedeki İzleri Yansımaları**
AYDINLI O.
Eskiye Dergisi, sa.25, ss.39-49, 2015 (Hakemli Dergi)
- V. **Mu tezile Ekolü geliştiği ortam zihniyet dünyası ve öğretisi**
AYDINLI O.
Hece Dergisi, 2013 (Hakemli Dergi)
- VI. **Yenilenme İhtiyacı ve İslâm Mezhepleri Tarihi Çalışmalarında Yöntem Arayışları**
AYDINLI O.
Nobel Derlemeler Dergisi, cilt.2, sa.1, ss.176-187, 2009 (Hakemli Dergi)
- VII. **Mu tezile Ekolü ve Aklın Belirleyiciliği**

- AYDINLI O.
İslami İlimler Dergisi,, cilt.4, sa.1-2, ss.145-162, 2009 (Hakemli Dergi)
- VIII. **Mu tezile nin Tarih Algısı**
AYDINLI O.
İslâmî İlimler Dergisi, cilt.3, sa.2, ss.77-88, 2008 (Hakemli Dergi)
- IX. **Emergence of the Qadar Notion in Islamic Thought**
AYDINLI O.
Hamdard İslamicus, cilt.31, sa.2, 2008 (Hakemli Dergi)
- X. **Disputations on the Necessity of Imamate in the Mu tazilite Political Theory**
AYDINLI O.
Journal of Islamic Studies,, cilt.1, sa.1, 2007 (Hakemli Dergi)
- XI. **Sûryani Bilginlerin Çeviri Faaliyeti ve Mu tezili Düşünceye Etkisi**
AYDINLI O.
Hitit Ün. İlahiyat Fakültesi Dergisi, cilt.5, sa.11, ss.7-33, 2007 (Hakemli Dergi)
- XII. **Mutezili Düşünce Nübüvvet Meselesi ve Hz Muhammed**
AYDINLI O.
İslâmî İlimler Dergisi, cilt.1, sa.1, ss.7-26, 2006 (Hakemli Dergi)
- XIII. **Mu tezile Geleneğinin Kur an ı Kerim Tasavvuru**
AYDINLI O.
İslami İlimler Dergisi, cilt.1, sa.2, ss.37-52, 2006 (Hakemli Dergi)
- XIV. **Mu tezili Siyaset Düşüncesinde Değişim Süreci Kâdı Abdulcebbâr ın İmâmet Anlayışı**
AYDINLI O.
Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi, cilt.5, sa.1, ss.113-146, 2005 (Hakemli Dergi)
- XV. **The Mu tazilite Political Theory The Afd aliyya and Mafd liyya Doctrine**
AYDINLI O.
Islamic Quarterly, cilt.48, sa.4, 2005 (Hakemli Dergi)
- XVI. **Kaderî Anlayışın İlk Tezahürleri**
AYDINLI O.
İslamî Araştırmalar Dergisi, cilt.16, sa.1, 2003 (Hakemli Dergi)
- XVII. **Mu tezile Ekolü Teşekkülü İlkeleri ve İslam Düşüncesi ne Katkıları**
AYDINLI O.
Marife Dergisi, cilt.3, sa.3, ss.27-54, 2003 (Hakemli Dergi)
- XVIII. **Mu tezili Anlayışta Zühd ve Takva Boyutu**
AYDINLI O.
Tasavvuf İlmi ve Akademik Araştırma Dergisi, cilt.1, sa.10, ss.99-122, 2003 (Hakemli Dergi)
- XIX. **Mezheplerin Oluşum Sürecinde Mevali nin Rolü**
AYDINLI O.
Çorum İlahiyat Fakültesi Dergisi, cilt.2, sa.1, ss.1-26, 2003 (Hakemli Dergi)
- XX. **İlk Mu tezile nin Özgür İrade Söylemi Amr b Ubeyd ve Kader Anlayışı**
AYDINLI O.
Çorum İlahiyat Fakültesi Dergisi, cilt.1, sa.2, ss.127-146, 2002 (Hakemli Dergi)
- XXI. **Kur an ın Yaratılmışlığı Meselesi ve Mu tezile nin Tarihi Seyrindeki Yeri**
AYDINLI O.
Dini Araştırmalar, cilt.4, sa.10, ss.45-62, 2001 (Hakemli Dergi)
- XXII. **Mutezile nin İmamet Nazariyesi Teori Pratik**
AYDINLI O.
Dini Araştırmalar, cilt.3, sa.7, ss.17-52, 2000 (Hakemli Dergi)
- XXIII. **Dırrar b Amr ve Mu tezile nin Teşekkül Sürecindeki Yeri**
AYDINLI O.
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, cilt.39, ss.661-689, 1999 (Hakemli Dergi)

Kitap & Kitap Bölümleri

- I. **Mutezîlî Düşüncede Nübüvvet Meselesi ve Hz. Muhammed**
AYDINLI O.
Geçmişten Günümüze Peygamberlik Algısı, Demircan Adnan, Editör, Siyer, İstanbul, ss.289-314, 2021
- II. **Mu'tezile'nin Tarihe Bakışı: Süreçler ve Algılar**
AYDINLI O.
Usûl ve Esaslarıyla Mu'tezile'ye Giriş, Türker Ömer, Cengiz Yunus, Editör, Endülüs, İstanbul, ss.241-272, 2019
- III. **Mu'tezile'nin Siyaset Düşüncesi**
AYDINLI O.
Usûl ve Esaslarıyla Mu'tezile'ye Giriş, Türker Ömer, Cengiz Yunus, Editör, Endülüs, İstanbul, ss.192-240, 2019
- IV. **Mu'tezile**
AYDINLI O.
Mezhepler Konusunda Bilinmesi Gereken 88 Soru, Ümit Mehmet, Editör, Beyan, İstanbul, ss.68-88, 2019
- V. **Mezheplere Göre Klasik Kaynaklar ve Özellikleri**
BULUT H. İ., AYDINLI O., AVCU A., ARIKAN A., GÖMBEYAZ K.
Ensar Neşriyat, İstanbul, 2018
- VI. **Doğuşundan Büyük Selçuklulara Mu'tezile Ekolü: Tarihi ve Öğretisi**
AYDINLI O.
Endülüs, İstanbul, 2018
- VII. **Mu'tezile Ekolünün Temel Kaynakları ve Özellikleri**
AYDINLI O.
Mezheplere Göre Klasik Kaynaklar ve Özellikleri, Halil İbrahim Bulut, Editör, Ensar, İstanbul, ss.33-89, 2018
- VIII. **Mu'tezile'de İmamet ve Siyaset**
AYDINLI O.
Ankara Okulu, Ankara, 2017
- IX. **Kadiyanilik-Ahmedilik**
ONAT H., KUTLU S., ATEŞ O., KORKMAZ S., UYAR M., BOZAN M., TAN M., KALAYCI M., BAĞLIOĞLU A., AYDINLI O., et al.
İslam Mezhepleri Tarihi El Kitabı, Hasan Onat-Sönmez Kutlu, Editör, Grafiker Yayınları, Ankara, ss.531-556, 2017
- X. **Modern Hayatın Anlamı ve Hz. Muhammed'i (sas) Model Almak**
AYDINLI O.
Hz..Peygamber'in Hayatı, Adnan Demircan, Editör, Siyer Yayınları, İstanbul, ss.241-255, 2017
- XI. **Hasan Onat (1957-)**
AYDINLI O.
Tanzimattan Günümüze Dinî ve Tasavvufî Düşünce Temsilcileri, Bolay, Süleyman Hayri, Editör, Nobel Yayınları, Ankara, ss.4234-4246, 2015
- XII. **İlk Müslüman toplumun İnşasında Özgüven faktörü ve Rıdvan Biatı**
AYDINLI O.
Yeni Bir Toplum İnşası, Demircan, Adnan, Editör, Siyer yayınları, İstanbul, ss.313-330, 2015
- XIII. **İslam Düşüncesinde Aklileşme Süreci**
AYDINLI O.
Ankara Okulu Yayınları, Ankara, 2013
- XIV. **Mu'tezile**
AYDINLI O.
İslam Mezhepleri Tarihi El Kitabı, Onat, Hasan; Kutlu, Sönmez, Editör, Grafiker Yayınları, Ankara, ss.127-154, 2012
- XV. **Alevi Bektaşî Klasikleri Fütüvvetname i Tarikat**
AYDINLI O.
Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2011
- XVI. **Akılcı Din Söylemi Farklı Yönleriyle Mutezile Ekolü**
AYDINLI O.

Hititkitap yayınevi, Ankara, 2010

XVII. Dini Açıdan Şiddet ve İstismar

AYDINLI O.

Birlikte Yaşama Kltürü ve Hoşgörü, M.Evkuran-M.Cengil-A.Korukcu, S.Yavuz, A.Aygün, C.Ünlüer, Editör, Öncü yayınevi, Ankara, ss.135-152, 2010

XVIII. Mutezili İmamet Düşüncesinde Farklılaşma Süreci

AYDINLI O.

Araştırma Yayınları, Ankara, 2003

Hakemli Kongre / Sempozyum Bildiri Kitaplarında Yer Alan Yayınlar

I. Horasan-Maveraünnehir Bölgesi Alimlerinden Hakîm es-Semerkindî'nin Mu'xtezile'ye Yönelik Eleştirileri

AYDINLI O.

Geçmişten Günümüze Türkistan: Tarih, Kültür ve Medeniyet Sempozyumu, Ankara, Türkiye, 15 - 16 Nisan 2019, cilt.1, ss.1-683

II. Tuğrul Bey'den Sultan Sencer'e Selçuklular Döneminde Mu'xtezile-Hanefilik İlişkisi

AYDINLI O.

IV. Uluslararası Şeyh Şa'bân-ı Velî Sempozyumu (Hanefilik-Mâturîdîlik), Kastamonu, Türkiye, 5 - 07 Mayıs 2017, cilt.1, ss.315-329

III. Bağdat Mu tezilesi nin İslâm Bilim ve Düşüncesine Katkıları

AYDINLI O.

İslam Medeniyetinde Bağdad (Medinetü's-Selâm) Uluslar Arası Sempozyum, İstanbul, Türkiye, 7 - 09 Mayıs 2008, cilt.2, ss.187-200

IV. Bektaşî Fütüvvetnamelerinde Mezhebi Unsurlar

AYDINLI O.

Bektaşî Horasan'dan Balkanlara Bilgelik ve Barış Mesajı: Uluslararası Hacı Bektaş Veli Sempozyumu, Türkiye, 7 - 09 Mayıs 2010

Metrikler

Yayın: 45